

W drodze do mojej siostry...

W trakcie podróży autem (Zoe)

Gdy Rotraut przyszła na świat, mur stał już od siedmiu lat. Wraz z rodzicami i rodzeństwem mieszkała w Berlinie Zachodnim. Oprócz tego miała jeszcze przyrodnią siostrę, która mieszkała w NRD. Alica, Chloé, Clara, Coralie, Jean-Victor i Zoe chcieli się więcej dowiedzieć i przeprowadzili wywiad z Rotraut.

Jak to było z pani siostrą?

Ona jest o wiele starsza ode mnie, jakieś 18, 19 lat, a dziś ma 59 lat. Nazywa się Anne-Marie i jest córką mojej mamy z pierwszego małżeństwa. Powiem tak, dla mnie nie było między nami tak intensywnej więzi. Było to spowodowane dużą różnicą wiekową. Mimo to utrzymujemy ze sobą kontakt. Moja przyrodnia siostra żyła w dawnym NRD. Mieszkała w okolicach Magdeburga, a więc dość daleko.

Czy mogła pani odwiedzać siostrę?

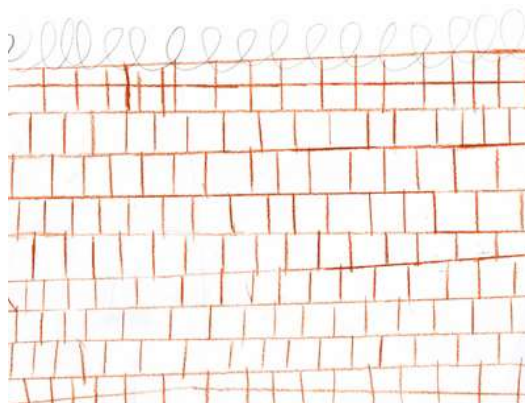
Tak, było to jednak bardzo skomplikowane. Wcześniej trzeba było złożyć podanie o przepustkę. Trwało to 14 dni, po czym można było ją odebrać i wyjechać.

Dodatkowo, trzeba było na każdy dzień pobytu wymieniać 25 DM (Marka Zachodnia) na osobę, na tak zwane Ost-Marki (Wschodnia Marka). D-Mark była w tamtych czasach bardzo dobrą walutą, a Ost-Mark była praktycznie nic niewarta. Wymiana ta była bardzo ważna z punktu widzenia władz NRD.

Jak często jeździła pani do NRD?

Na specjalne okazje, takie jak urodziny. Ważną dla was informacją jest jeszcze fakt, że my z zachodu mogliśmy odwiedzać moją siostrę, ale ona nas niestety nie. Większość obywateli NRD mogło podróżować do wschodnio-europejskich krajów, ale nie przykładowo do Francji, Portugalii, Hiszpanii lub Ameryki. Była to rzecz nie możliwa i wręcz zabroniona. Tylko niektóre osoby uprzywilejowane mogły podróżować, pracujące dla reżimu, lub działające w polityce. Także renciści, którzy mieli ukończone 65 lat. Mój dziadek też nas kilka razy odwiedził.

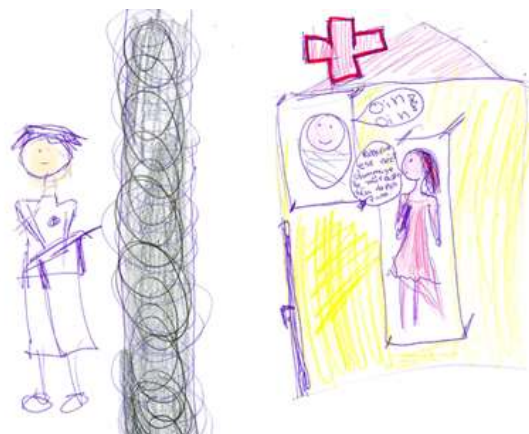
Mur z drutem kolczastym (Clara)

Jak utrzymywała pani kontakt z siostrą?

Pisałyśmy do siebie listy. Wysyłałyśmy też regularnie paczki z produktami, które były tam niedostępne lub ciężko do nabycia. Były to na przykład banany, kawa, rajstopy, czekolada... Niektóre rzeczy były w ogóle zabronione, tak jak gazety z zachodu! Często przydarzało się, że paczki otwierano i wyjmowano z nich rzeczy. Dlatego trzeba było uważać, co się wkłada do paczki.

Czy odczuwała pani lęk na granicy?

Podczas przekraczania granicy właściwie się nie bałam, choć stało tam zawsze dużo uzbrojonych strażników. W okresie wakacyjnym była zawsze długa kolejka, ponieważ czekali tam wszyscy, którzy chcieli się przedostać z Zachodniego Berlina do Zachodnich Niemiec. Czasem trzeba było czekać dwie, a nawet dwie i pół godzin, żeby się w ogóle wydostać z Berlina. Było to takie absurdalne.

Kontrola przy granicy (Coralie)

Zachodni Berlińczycy nie mieli zwyczajnego dowodu osobistego, jak reszta Zachodnich Niemców, mieli tylko prowizoryczne dowody osobiste. Wyglądały jak zwykły paszport i można było w nim przerzucać strony.

Czy przydarzyło się pani coś złego na granicy?

Pewnego razu, w ferie jesienne, chcieliśmy wraz z moimi rodzicami odwiedzić przyrodną siostrę. Byliśmy na granicy i musieliśmy czekać. Mój

ojciec musiał pokazać swój dowód osobisty, był to taki mały arkusz. Na jego końcu były wymienione wszystkie imiona dzieci i jedna z tych stron była luźna. Ojciec przyszył tą luźną stronę do innych, bo bał się, że ją zgubi. Celnicy myśleli: Oh, to na pewno nie są prawdziwe dokumenty. Musieliśmy wysiąść z samochodu i przeszukano go od stóp do głów. Ojciec musiał zrobić nowe zdjęcia i wyrobić nowy tymczasowy dowód osobisty. Był taki wściekły, że gwałtownie zamykając drzwi samochodu, rozbił szybę. Była jesień, więc było już dość zimno, no i przed nami była jeszcze długa droga. W samochodzie było zimno i hulał wiatr, ale nie mówiliśmy nic z matką, żeby ojca jeszcze bardziej nie zdenerwować. Naprawdę nam się to przydarzyło. Wszyscy się dziwnie nam się przyglądali. A już najbardziej żołnierze, bo myśleli, że coś zbroiliśmy. Przyciągaliśmy wzrok i było mi z tym głupio. Pomyślałam wtedy: Oh! Mam nadzieję, że nam nic straszego nie zrobią.

Mój ojciec był taki zdenerwowany... (Jéana-Victora)

Czy na granicy zdarzało wam się czasami śmiać?

Śmiać się?! Czasem sytuacje były całkiem komiczne. Pamiętam, jak z klasą jechaliśmy do Wschodniego Berlina, gdzie trzeba było oczywiście pokazać swój dowód osobisty. Między nami a strażnikami była szybka, przez którą zawsze tak groźnie patrzyli. Trzeba było mieć poważny wyraz twarzy i powstrzymać śmiech.

W drodze było zimno (Clara)

Rotraut pokazuje nam mapę z czterema sektorami